

Sèrie 1

Criteris de correcció

En tot l'exercici es valorarà que les respostes siguin raonades i les explicacions estiguin ben ordenades. Les pautes de correcció són indicatives i fan referència als conceptes bàsics correctes. És tasca del corrector o de la correctora valorar el grau d'aprofundiment del tema desenvolupat, la correcta utilització del llenguatge geogràfic així com el nivell de rigor de les respostes.

Les respostes que aquí es proposen són indicatives i, en cap cas, exhaustives. Queda a criteri del corrector o de la correctora prendre en consideració altres respostes que consideri vàlides. Els textos entre cometes i en cursiva són cites literals de manuals de Geografia i són només orientatius.

En aquest exercici s'han de respondre només TRES de les cinc qüestions proposades i triar UNA de les dues opcions (A o B), de la qual s'han de respondre totes les qüestions corresponents (1, 2, 3 i 4). [2 punts per qüestió i 4 punts per l'opció]

QÜESTIONS [2 punts per qüestió]

1.

- a) **(0,5 punts)**: El Segre
- b) **(0,5 punts)**: L'Ebre
- c) **(0,5 punts)**: El Llobregat
- d) **(0,5 punts)**: El Ter

2.

- a) **(1 punt)** “Fenomen que consisteix en la disminució dels cabals dels cursos fluvials durant les èpoques seques a causa de l'escassetat de precipitacions”. “Període de mínim cabal”. “Alguns rius (que pateixen un fort estiatge)... fins i tot s'han arribat a assecar”.
- b) **(1 punt)** “Els rius d'aquest vessant (el Mediterrani) formen conques petites. Els estius secs provoquen estiatges més notables i prolongats com més meridional i petita és la conca”. “Els rius mediterranis... resulten els més irregulars de la Península, a causa del dèficit de pluges del seu clima. A l'estiu pateixen un fort estiatge.”

3.

- a) **(1 punt)** “És aquella font que s'obté del medi natural i que no ha sofert cap procés de transformació”. “Fonts d'energia que es troben a la natura; algunes no poden fer-se servir directament i necessiten una transformació”. “Recursos naturals disponibles en forma directa o indirecta que no pateixen cap transformació química o física per al seu ús energètic”.
- b) **(1 punt, 0,5 per cada exemple)** El carbó, el petroli, el gas natural o l'urani. Podrien esmentar també l'energia hidràulica, la llenya, la turba, el biogàs, l'energia geotèrmica, eòlica i solar, classificades com a fonts d'energia primària pel Ministeri d'Indústria”.

4.

a) **(1 punt)** “Explotacions agrícoles o ramaderes localitzades sobre grans extensions de terreny, en regions amb una baixa densitat de població, que requereixen escassa mà d’obra. Els rendiments per hectàrea o per cap de bestiar acostumen a ser poc elevats.” “En el cas de l’agricultura pot estar molt mecanitzada encara que també es practica en regions endarrerides amb tècniques arcaïques i adobs i mecanització insuficients.”

b) **(1 punt, 0,5 per cada exemple)** “La ramaderia extensiva...en espais més o menys amplis on el bestiar s’alimenta de les pastures naturals.” Per exemple la devesa extremenya o castellana, amb ramaderia ovina o porcina, o la ramaderia ovina o bovina en llocs amb pastures abundants dels Pirineus o de la serralada Cantàbrica. “Generalment els cereals es conreen de manera extensiva... el blat és el cereal predominant a tota la Península però darrerament han augmentat les superfícies destinades a cereals per a pinso.” “La vinya i les oliveres no permeten un grau de mecanització tan elevat... i per obtenir productes de qualitat cal tenir-ne més cura, tot i que les feines que requereixen són estacionals.” “A les explotacions extensives de secà també es conreen arbres que proporcionen fruits secs (ametllers, avellaners), oleaginoses (gira-sols) i lleguminoses.

5.

a) **(1 punt)** “Diferència entre el volum de la immigració i de l’emigració d’un lloc determinat. El saldo pot ser positiu o negatiu”. És important comprovar que a la resposta no hi hagi confusions entre els conceptes d’emigració i d’immigració.

b) **(1 punt, 0,5 per cada exemple)** Durant tot el segle XIX i principis del segle XX (fins la Primera Guerra Mundial o la crisi de 1929) i des de mitjans dels anys cinquanta del segle XX fins la crisi econòmica de 1973.

OPCIÓ A [4 punts per l’opció]

Observeu atentament la imatge i responeu a les **QUATRE** qüestions següents.

1.

a) **(0,5 punts)** La imatge correspon a Cala Montgó encara que, òbviament, no es demana aquest nivell de concreció. S’admet que esmentin qualsevol lloc de la costa espanyola sempre que tingui característiques similars o comparables. També es pot admetre que esmentin topònims menys precisos, per exemple, “és a la Costa Brava” tot i que la imatge no correspon a les més divulgades d’aquest sector. No s’admetrà que esmentin llocs amb característiques molt diferents, tant físiques com urbanístiques, per exemple Benidorm, Marbella o S’Arenal, amb una tipologia arquitectònica ben diferent.

b) **(0,5 punts)** Haurien d’esmentar que hi ha una cala amb una platja petita (això exclou els noms acabats d’esmentar i que tenen platges molt grans), molt urbanitzat -amb habitatges unifamiliars- amb unes instal·lacions esportives (a l’angle inferior dret) i amb unes embarcacions de lleure. Tots aquests elements configuren un espai turístic o residencial de la costa mediterrània encara que hi ha alguns exemples comparables a la costa cantàbrica i atlàntica.

- 2.
- a) i b) **(0,5 punts cadascuna)** Podrien esmentar el turisme i la residència secundària. La tipologia dels edificis (llevat del que apareix a l'angle inferior esquerra) correspon a habitatges unifamiliars en parcel·les individuals o en filera, que són utilitzats una part de l'any en períodes de vacances tant per famílies barcelonines, gironines o d'altres llocs de Catalunya o d'Espanya però també per estrangers (francesos en gran part). Poden esmentar que no es tracta d'un turisme massiu atès que no hi ha grans blocs d'apartaments ni grans hotels i que es tractaria d'un turisme familiar. També poden esmentar que és una destinació de platja no massificada per a estades d'un sol dia (els "domingueros").
- 3.
- a) i b) **(0,5 punts cadascuna)** Poden esmentar una urbanització abusiva del litoral amb la construcció d'edificacions desordenades... problemes de subministrament d'aigua, sobretot a l'estiu... amb conseqüències sobre els aqüífers. També que sorgeixen problemes d'eliminació de residus i de contaminació de les aigües marines. La conseqüència més evident d'aquest model d'urbanització és, però, l'ocupació d'espais costaners sovint de gran valor ecològic i, com és aquest cas, amb un fort impacte paisatgístic. Dependència del transport privat.
- 4.
- a) i b) **(0,5 punts cadascuna)** En els dos casos es valorarà que esmentin llocs concrets com és el cas de moltes cales de la mateixa Costa Brava o d'altres llocs com les Balears, Castelló... Es poden acceptar noms més genèrics del litoral sempre que no es tracti d'expressions massa imprecises com "la costa de la província de Castelló" per exemple. Quan esmentin llocs poc coneguts, seria convenient fer una ràpida comprovació. Com s'ha dit a la pregunta 1 a) en cap cas es pot admetre que esmentin llocs amb paisatges i tipologies urbanístiques molt diferents, com, per exemple, Platja d'Aro, Benidorm, S'Arenal o Marbella.

OPCIÓ B [4 punts per l'opció]

Observeu atentament la imatge i responeu a les **QUATRE** qüestions següents.

- 1.
- a) **(0,5 punts)** La imatge correspon al Somorrostro encara que, òbviament, no es demana aquest nivell de concreció. **L'únic que es demana és que identifiquin un espai d'habitatge marginal, barraques, chabolas (o qualsevol altre nom equivalent) d'una ciutat.** Encara que no han de dir-ho forçosament, es pot valorar que hagin reconegut que es tracta de Barcelona fixant-se en el perfil de Montjuïc, en el gasòmetre i la torre de les aigües de la Catalana de Gas, actualment al parc de la Barceloneta. A la imatge no es veu clarament però es pot deduir que és arran de mar si han identificat correctament el lloc.
- b) **(0,5 punts)** Des de la nominació de Barcelona com a seu dels Jocs Olímpics de 1992 (octubre de 1986) el front marítim ha experimentat uns canvis molt importants amb la regeneració de platges, la construcció d'un barri sencer (la Vila Olímpica), nombrosos equipaments i espais de lleure que va suposar l'eliminació de les barreres (tren, fàbriques...) que impediien l'accés al mar.

2.

- a) i b) **(0,5 punts cadascuna)** Poden esmentar la gran onada immigratòria dels anys cinquanta i seixanta del segle XX, la dificultat de trobar habitatge en el context d'una oferta escassa i de salaris molt baixos, la marginalitat d'alguns col·lectius com els gitanos, la inexistència d'una política d'habitatge i la manca de planificació. Es valorarà que esmentin que el fenomen del barraquisme i altres barris d'autoconstrucció va existir a totes les grans ciutats espanyoles en aquell període (Madrid, Bilbao, València...)

3.

- a) i b) **(0,5 punts cadascuna)** Poden esmentar la precarietat dels habitatges atès els materials amb què estaven construïts, les seves reduïdes dimensions, les condicions d'insalubritat en absència de clavegueram i d'altres infraestructures, l'exposició a riscos com les inundacions, les dificultats per a accedir al transport públic, l'absència de serveis de tota mena...

4.

- a) **(0,5 punts)** Aquests barris ocupaven espais marginals i perifèrics de les ciutats que, en aquells moments, no tenien interès per a altres usos. En molts casos es tractava d'espais on hi havia riscos d'esllavissades o d'inundacions, per exemple.
- b) **(0,5 punts)** En el context de l'absència de planificació urbanística, aquests espais no tenien un ús específic fet que permetia una ocupació "espontània" que implicava una situació "al·legal" i, per tant, precària.